

Hongria: l'exorcisme del passat

El PSOH s'ha transformat el PSH d'ideologia i programa socialdemòcrata. Un gir històric que té com a objectiu que l'esquerra reformista esdevingui hegemònica per a barrar el pas al centre-dreta que encapçala el Fòrum Democràtic i l'Aliança Democràtica Liberal.

Libert Ferrí

La reconversió del Partit Socialista Obrer Hongarès en Partit Socialista Hongarès és un d'aquests fets que es destacaran en totes les cronologies d'història del moviment obrer europeu. Si la revolució russa del 1917 va provocar, durant la dècada dels 20, l'escissió dels partits obrers en socialdemòcrates i comunistes, la crisi de les estructures polítiques i econòmiques sorgides d'aquesta revolució —anomenada ara «colp d'estat d'octubre»— comença a generar el procés invers. I els comunistes hongaresos han estat els primers a voler tonar a ser socialdemòcrates.

De fet, el partit hongarès feia més de 40 anys que no es deia comunista ni tenia la falç i el martell com a símbol. Però ara l'estrella roja que identificava el Partit del Treball —sorgit de la fusió forçada del PC i del Partit Socialdemòcrata al final de la dècada dels 40— i que va ser recuperada com a símbol pel Partit Socialista Obrer Hongarès —fundat per Janos Kadar en plena revolta popular el 1956— ha hagut de cedir el lloc al puny i la rosa. El puny i la rosa socialdemòcrates, representatius d'un projecte d'economia social de mercat al qual aspiren els líders reformistes hongaresos Imre Poszgay i Rezso Nyers. El canvi, aquesta vegada, no ha estat només estètic.

Del 'neocomunisme' al 'reformisme fort'

La intenció del nou refundat Partit Socialista Hongarès és ingressar en la Internacional Socialista i col·laborar en el projecte de *reformisme fort* i euroesquerra formulat pel líder comunista italià Achille Occhetto, que compta amb els vist-i-plau de sectors de la socialdemocràcia alemanya i de personalitats de l'esquerra europea com el professor francès Maurice Duverger i el pensador polonès Adam Schaff.

Aquesta estratègia provocarà, el més segur, l'escissió dels corrents ortodoxos i conservadors que acabaran for-

mant una altra organització, bé recuperant les velles sigles PSOH o, fins i tot, donant vida al Partit Comunista pur i dur. El que encara no queda clar és què farà el sector centrista encapçalat pel fins ara secretari general Karoly Grosz. L'home que va obrir la caixa dels trons destituïnt Kadar fa menys d'un any i mig es troba en la disjuntiva d'arreglar-se amb els socialdemòcrates o amb els *bolxevics*. I el més segur és que Grosz acabi triant un futur gris i silenciós.

Mentrestant Imre Poszgay, l'home fort d'aquesta original i vertiginosa transició, es prepara per a guanyar les eleccions presidencials del 25 de novembre, el primer gran repte del *reformisme fort* hongarès després d'haver perdut les eleccions parlamentàries parcials del 30 de juliol passat.

Una oposició sense líder

En aquelles eleccions, celebrades només a quatre districtes del país, els candidats de la coalició de centre-dreta Fòrum Democràtic van guanyar per més del 50% dels vots. El percentatge mà-

xim de vots que va obtenir un dels candidats de l'ara extingit PSOH no va arribar al 30%. És potser per això que en les negociacions de la taula rodona entre el poder i l'oposició —una fórmula semblant a la de Polònia— els representants del partit i del govern van imposar la celebració d'eleccions presidencials per sufragi universal abans de les legislatives —que es faran l'any que ve— de les quals ha de sorgir un Parlament constituent. La jugada és clara: aprofitar la popularitat d'Imre Poszgay, l'artífex del canvi, que fàcilment podrà imposar-se a una oposició forta, però poc unida i sense líders carismàtics. A més no seria gens estrany que Poszgay aconseguira finalment el suport de l'històric Partit Socialdemòcrata, que es troba en plena crisi d'identitat. Una victòria aparentment fàcil. Una vegada consolidat en la presidència —una presidència amb amplis poders— a Poszgay no li importaria haver de pactar una cohabitació amb una possible majoria parlamentària del Fòrum Democràtic i els seus aliats. Ara com ara, l'únic home que podria fer-li ombra a Poszgay el 25 de novembre és Lazslo Rajk, líder de l'Aliança Democràtica Liberal. Rajk és el fill del ministre hongarès de l'Interior executat per ordre de Stalin el 1949 i, per tant, ja fa temps, molt més temps que Poszgay, que va fer el seu exorcisme del passat. □

Poszgay.